

JEZDECKÉ ROZHLEDY

Redaktor: Podplukovník gšt. Josef Tacl.

Štábní kapitán jezd. Josef Šraml:

Katastrofa u Amiensu 8. srpna 1918.

(Tanky a jezdectvo v bitvě.)

Úvod.

Velká německá jarní ofensiva r. 1918, vedená ve směru na Amiens, byla konečně 4. dubna společným úsilím britsko-francouzským zaražena téměř před samými branami Amiensu. Němcům scházelo ještě jen 12 až 15 km k dosažení tohoto důležitého komunikačního a železničního cíle, jehož ztráta by měla v zápětí rozražení fronty a jejího týlu u Spojenců a který byl klíčem k dalšímu pochodu k moři.

Maršál Foch, v jehož rukou bylo soustředěno té doby vedení všech spojeneckých vojsk na západním bojišti, věnoval proto tomuto místu obzvláštní pozornost a připravil protiúder směrem od Amiensu na východ. Německé armády v jarních ofensivách se neomezily jen na útok ve směru na Amiens. Německé vedení po nezdaru v tomto prostoru podniklo útok ve směru na Soissons a Remeš v době 27. května až 3. června 1918 a pokračovalo novou ofensivou v Champagni a útokem na Marnu ve dnech 15.—17. července 1918. Jako ofensiva u Amiensu, tak také další ofensivní bitvy u Soissonu a Remeše, později v Champagni a na Marně se ztroskotaly o odpor spojeneckých vojsk, i když přinesly Němcům značný územní zisk. Němcům se nezdařilo nikde prorazit fronty spojeneckých armád a dnes možno označit den 17. července 1918 za poslední ofensivní den německých armád na západním bojišti. Německé velení se přes to nevzdalo ofensivního ducha a připravovalo ofensivy nové na několika místech západního bojiště. K tomu však potřebovalo čas, materiál a hlavně vojska, která byla předcházejícími ofensivami jednak zdecimována a opotřebována, jednak potřebovala oddechu.

Zatím co se v německém hlavním štábu konaly přípravy k novým útokům, došlo 8. srpna 1918 k tankové bitvě u Amiensu. Den 8. srpna označují Němci v svých válečných vzpomínkách za den německé katastrofy u Amiensu. A jistě právem, neboť tímto dnem počínaje přišla veškerá útočná iniciativa na západním bojišti do rukou Spojenců, jsouc řízena geniem Fochovým.

Počínaje 8. srpnem 1918 dopadá na německou frontu v krátkých intervalech jedna ofensiva za druhou na celé frontě od Severního moře až k švýcarským hranicím a hlavní štáb německé armády sotva stačí měnit plány útočné za plány ústupové, a vida pak neodvratnou katastrofu, žádá konečně 11. listopadu 1918 o příměří, aby zabránil úplnému zničení německých vojsk a jejich válečného ducha.

Bitva u Amiensu 8. srpna i když se stala pro Němce katastrofou pro volnost dalšího operačního jednání, nepřinesla Spojencům očekávaného úspěchu. Tato bitva je svou přípravou i provedením přímo klasickým příkladem pro toho, kdo studuje organizaci, výzbroj, technickou přípravu a taktiku moderních rychlých jednotek a jednotek motoriso-

vaných. Fronta před Amienssem tvořila styčné místo vojsk francouzských a britských, a proto bylo nutno na tomto důležitém místě i z důvodů politických udržovat čilou bojovnost. Proto již koncem května konají Francouzi i Angličané časté místní útoky na německou frontu, aby získali výhodnější postavení. V druhé polovině června se tyto útoky stupňují, až se konečně 4. července zdaří Angličanům postoupit na frontě asi 6 km šířky mezi Sommou a velkou silnicí vedoucí do Willers, Breto-neux, zmocnit se Hammel a lesů jižně odtud. Útok provedly 3 australské brigády s 5 rotami tanků (asi 60) Mark V, jsouce podporovány silným dělostřelectvem. Německá postavení byla po krátké dělostřelecké přípravě napadena čelně a z boku rotami tanků, které předjely útočící britskou pěchotu. Vedle 3000 mrtvých a raněných bylo odvedeno 1500 zajatců. Britové sami měli 672 raněných a mrtvých, u tankových rot bylo 16 raněných a z celkového počtu 60 tanků jen 5 vozidel zůstalo v boji. Všechny 5 boje neschopných tanků mohlo být v noci na 5. července odsunuto zpět. Půl hodiny po dosažení útočného cíle mohly 4 zásobovací tanky dopravit přechotě 25 t ženiijního materiálu na 500 m za nová britská postavení. 23. července se zmocnily 3 francouzské divise podporované jedním praporem tanků po 1 hod. dělostřelecké přípravě německého předmostí Moreuil. Také tento útok měl plný úspěch a připravil spolu úspěchem ze dne 4. července půdu pro velkou tankovou bitvu 8. srpna, neboť druhý den, 24. července, rozhodl maršál Foch, po poradě s veliteli armád, že serie velkých spojeneckých útoků proti německé frontě započne u Amiensu, a určil zároveň jeho cíl, který byl dán linií Morlaucourt Maricourt-Harbonnières-Hangest en Santerre, 5. srpna byl cíl útoku pozměněn v jižní části a tvořila jej čára Chaulnes-Roye, 6. srpna stanoveno, že útok začne 8. srpna v 5.20 hod. Šířka útočné fronty byla asi 30 km, z čehož připadlo 20 km na Brity a 10 km na Francouze (viz náčrt).

Hlavní útok vedla 4. anglická armáda o 11 divisích, z nichž 8 bylo v prvním sledu, jeden jezdecký sbor o 3 jezdeckých divisích, celkem 27 jezdeckých pluků (každá jezdecká divise o 3 brigádách po 3 jezdeckých plucích) a britského tankového sboru o 4 brigádách, celkem 580 tanků, z nichž 420 bojových, z ostatních 160 tanků bylo 42 záložních, 96 dopravních a 22 dělostřelecko-dopravních. Jižně od Britů útočila 1. francouzská armáda svým 31. sborem o 5 divisích, z nichž tři v prvním sledu, které byly podporovány 2 prapory tanků. (90 Renaults.)

Útoku se tedy zúčastnilo: 11 britských divisí, 1 britský jezdecký sbor, 5 francouzských divisí, 11 praporů britského tankového sboru a 2 prapory francouzských tanků.

Útok byl podporován: 2000 děly anglickými, 600 děly francouzskými, 400 letadly anglickými, 100 letadly francouzskými.

Úkolem bylo: Divise prvních sledů za podpory přidělených tankových praporů (8) a dvou třetin středního a těžkého dělostřelectva, které střelí pohyblivou palebnou překradu, vyrazí v 5.20 hod. a zmocní se do 7.20 hod. prvního útočného cíle, pak měla nastat dvouhodinná přestávka a v útoku na druhý cíl mělo být v 9.20 hod. pokračováno. Jen severně od Sommy měl být útok na druhý cíl započat po hodinové přestávce (v 8.20 hod.). V době přestávky měly se přiblížit jednotky druhých sledů k prvnímu cíli a provést pak útok na druhý cíl za podpory částí prvního sledu. Současně mělo být v této době přesunováno dělostřelectvo, hlavně

lehké (asi $\frac{1}{3}$ všeho) k I. cíli. Jezdecký sbor měl vyrazit v 9.20 hod., jedna jezdecká divise severně, druhá jižně od říčky Luce, předstihnout pěchotu útočící na II. a III. cíl, tam počkat na pěchotu a vyrazit až na železniční dráhu Roye-Chaulnes. Na francouzském úseku byl útok zamýšlen jinak; tam po jednohodinné dělostřelecké přípravě měly vyrazit v prvním sledu 3 divise prvního sledu a zmocnit se hřbetu, na němž dominovalo první německé postavení, a pak teprve zasazena nová divise s dvěma prapory tanků, aby provedla útok ve směru na Hangest en Santerre.

Bítevní přípravy. U Spojenců byly provedeny ve velmi krátké době a započaty koncem července. Tankový sbor byl na bojiště dopraven drahou ve dnech 31/7—5/8 a ihned si zařídil vydejná střediska pro pohonné hmoty, dílny a muniční stanice, vše pomocí zásobovacích tanků, 5 útočných divisí bylo do východiště útoku dirigováno až v noci se 7. na 8. srpen, stejně tak jezdecký sbor a dělostřelectvo stažené z okolních front a armádní zálohy. Německé vedení nevědělo nic anebo nechtělo vědět o možném útoku Spojenců u Amiensu. Spojenci učinili k provedení útoku velmi rozsáhlá opatření, aby zamezili prozrazení příprav k útoku, a tak se stalo, že ani 200 zajatců (Němci byli zajati zrána 6/8 u 18. a 38. britské divise) nemohlo nic prozradit. I náhodné zničení 22 tanků, které vylétly ve vyčkávacím postavení do povětří 7/8 odpoledne, jsouce pokryty německou dělovou palbou, když předtím náhodným zásahem jeden tank explodoval, neprozradilo útok na druhý den připravený. Den předtím německý letec hlásil, že viděl na silnici Ailly-Morisel kolonu asi 100 tanků v pochodu. Na všechna tato hlášení odpovídá německé hlavní vedení: „Jste nervosní-fantastové“ — nic se nestane — naopak my provedeme nový útok. Proto chápeme dnes, že bitva u Amiensu 8/8 1918 je nazvána dnes katastrofou u Amiensu.

Bitva. Noc se 7. na 8. srpna byla vlhká, od půlnoci stoupá z údolí a úvozů mlha a při svítání brání jakémukoli výhledu.

Sem tam padne rána z pušky nebo zaklape krátce kulomet. Jinak ticho. Rázem 5.20 hod. rozhouká se u Spojenců na frontě 30 km více než 2000 děl všech ráží, které pokrývají německou frontu palbou, plynem a kouřem do hloubky 4—7 km. Dělová palba Spojenců působí jako válec, který se valí od nejpřednějších německých postavení daleko dozadu na 2.—3. německé postavení. A hned za touto pohyblivou dělostřeleckou clonou vyráží 282 tanků prvního sledu následováno 11 divisemi I. sledu (8 britských a 3 francouzské). Německé zákopy a postavení jsou rázem v moci Spojenců; ti se valí k I. cíli a dosahují ho v úseku Sommy v 8. h., jižně od řeky v 7.20 (podle programu), dále k jihu v 7.50, 8.15 a 9.30. Podle dispozic mělo být prvního cíle dobyto v 7.20, ale to se zdařilo jen v úseku jižně od Sommy. S dvouhodinné přestávky v úsecích, které dobyly I. cíle později (7.50, 8, 8.50 a 9.30), sešlo a útočeno na II. a III. cíl divisemi a tankovými prapory 2. sledu. Při dobytí I. cíle dobyli Spojenci celého německého pěchotního postavení se všemi útočnými a hotovostními prapory a dělostřelectvem přímé podpory.

Německé baterie, které nebyly zničeny nebo zdecimovány počáteční dělostřeleckou přípravou, jsou jednak v ústupu, jednak pálí uzavírací palbu do prostoru plného mlhy a dýmu, nevidí však nic a jen baterie na severním úseku u Sommy mohou využít 2 hod. odpočinku útočících britských divisí, aby si našly cíle (asi 10 baterií severně od Chipilly). Okolo 9.50 se zvedá kouř a mlha na bojišti zatím, co je již 30 minut v proudu

útok 2. sledu na II. cíl. Britské divise ho dobývají v severním úseku v 11.30 hod. a v 13.30 jsou na konečném III. cíli. Když se tankové prapory zmocnily za větších ztrát němec. dělostřeleckého postavení u Cipilly, střední útočné divise anglické dobývají druhého cíle ve 12.30 hod. a ve 14.30 hod. cíle posledního, třetího, kde zůstávají stát. Jižní britské divise se zmocňují II. cíle kolem 13. hod. a o cíl III. bojují do večerních hodin. Francouzská divise, útočící na jižním křídle fronty, zmocnila se svých cílů podle programu do 14 hod.

Použití jezdecktva. Jak již dříve řečeno, zúčastnil se bitvy u Amiensu britský jezdecký sbor o 3 divisích. Každá divise se dělila na 3 jezdecké brigády o 3 jezdeckých plucích a 1 jezdecké baterii. Každý pluk o 3 eskadronách se 4 lehkými kulomety a jedné kulometné eskadroně o 16 těžkých kulometech, jezdecký sbor měl tedy tuto bojovou hodnotu:

71 eskadron s	284 lehkými kulomety,
27 eskadron s	432 těžkými kulomety,
9 jezdeckých baterií s	54 děly.

Jezdecká divise:

27 eskadron se	108 lehkými kulomety,
9 eskadron se	144 těžkými kulomety,
3 jezdecké baterie s	18 děly.

Jezdecká brigáda:

9 eskadron s	36 lehkými kulomety,
3 eskadrony se	48 těžkými kulomety.
Početní stavy normálních eskadron	asi 100 mužů,
Početní stavy kulometných eskadron	asi 200 „
Početní stavy jezdecké baterie	asi 150 „

Bojový počet jezdeckého sboru činil tedy bez štábu a technických eskadron (spojovací a p.) 13.800 jezdců, se štáby asi 15.000—16.000 jezdců. Jezdecký sbor se účastnil bitvy u Amiensu dvěma jezdeckými divisemi (1. a 3.) 2. jezdecké divise byla zálohou. 1. a 3. jezdecká divise dostala po jednom praporu rychlých tanků Whippert, každý prapor měl 48 tanků (technický popis tohoto tanku viz v příloze). Každý prapor měl 3 roty po 16 tancích. Každá jezdecká brigáda dostala po jedné rotě.

Úkol jezdecktva: 1 jezdecká divise postupuje severně, 2. jezdecká divise jižně od říčky Luce. Každá s praporem tanků Whippet v čele, které mají jezdecktvo na široké frontě zajišťovat a odstranit drátěné překážky tak, aby na druhém cíli byla předstižena vlastní pěchota.

Vysvětlivky k mapce:

Techn. údaje:

Váha	14 tun
délka	6'08 m
šířka	2'618 m
výška	2'75 m
motor	45 HP
pancíř	14 a 10 mm
zbraně	3 kulom. + zálož.
střelivo	6000 kusů
osádka	1 + 2 muži

Taktické údaje:

Max. rychlost	12½ km/hod.
stoupavost	40°
překročitelnost	2'5 m
šplhavost	80 cm
brodivost	90 cm
bořivost	30-35 cm (stromy)
akční radius	120 km
prům. boj. rychlost	6 km/hod.

Postoupit pak rychle na třetí cíl, vyčkat tam příchodu vlastní pěchoty a vyrazit pak ve směru na dráhu Roye-Chaulnese.

Průběh operace: Severní skupina 1. jezdecké divise pokračovala okolo 10.40 hod. přední pěchotní postavení mezi Guillaucourtem a Bayonvillers, pak přešla do tvaru na úrovni vějířovitě vedle sebe, každá brigáda s jednou rotou tanků (16) v čele. 1. jezdecká brigáda obchvátla Harbonnieres a vyrazila k severnímu okraji Framerville a byla zde pak od několika rot právě dorazivší 109. německé divise zaražena v dalším postupu.

Střední 9. jezdecká brigáda a jižní 2. jezdecká brigáda postupovaly s rotami tanků v čele proti proudu říčky Luce mezi Harbonniers a Caix, narazily tam na dva prapory 109. německé divise, která se přemísťovala v jihovýchodním směru. Obě jezdecké brigády zůstaly s nimi v dotyku, dokud nedošla na frontu 2. britská divise, která pak německé prapory, spolu s jezdectvem vrhla za třetí cíl. 2. jezdecká divise po překročení předních německých linií a říčky Luce u Haugard postupovala v stejné sestavě jako 1. jezdecká divise s brigádou na stejné výši, v čele každé brigády 1 rota tanků Whippet. Jižní brigáda narazila u Beaucourtu na několik čerstvých německých praporů na odpočinku a při pokusu je obchvátit na čele nové německé divise. Střední brigáda, která chtěla do tohoto boje zasáhnout, byla při postupu koňmo přepadena silnou palbou jednoho zakopaného německého praporu a utrpěla velké ztráty.

Severní brigáda (7.) postupovala na svahy jižně od Cayeux, zahнала odtamtud slabší části pěchoty a narazila na hřbet u Cayeux, kde byla tehdy v německé frontě značná mezera. Zde však zalehly do starých zákopů asi 3 rot bavorských zákopníků a zastírací palbou mátlý svou početností jezdeckou brigádu tak, že tato brigáda sesedla s koní a byla nucena bojovat pěšky a dosáhla II. cíle teprve o 16. hodině; zde zůstala stát vyčkávající příchodu pěchoty.

Žádná z obou jezdeckých divisí se nepokusila později po příchodu pěchoty vyrazit za III. cíl. Britskému jezdeckému sboru se tedy nezdařilo nikde prorazit slabou a prořidlou německou frontu a splnit úkol daný jezdectvu, t. j. dosáhnouti dráhy Roye-Chaulneuse. Toto tvrzení nalézáme dnes hlavně v německých pramenech zabývajících se bitvou u Amiensu (Deutsch. Reichsarchiv Bd. 36: Die Katastrophe des 8. August 1918) a také částečně v díle gen. Fullera: Tanks in the Great War 1914—1916. V tomto díle se dokonce tvrdí podle výpovědí příslušníků tankových rot přidělených jezdectvu, že po dobu operací s jezdectvým sborem nedošlo téměř vůbec k žádné spolupráci mezi jezdectvem a tankovými jednotkami, dokonce že si obě zbraně navzájem spíše překážely, než pomáhaly, a při přibližování že rychlost tanků nestačila rychlosti jezdectva a že byly cválajícím jezdectvem předstiženy, v boji pak že zůstávalo jezdectvo pozadu a útočilo pak až s pěchotou, takže byly rychlé tankové jednotky odkázány samy na sebe a bojovaly tam, kde se naskytla příležitost. Že tomu tak bylo, vyplývá z hlášení por. angl. armády Arnolda, který byl velitelem jednoho z tanků Whippet B rot 6. tank. praporu, který se zúčastnil bitvy u Amiensu a jehož rota byla přidělena 1. jezd. brigádě: „8. srpna jsem velel Whippet „Musical Box“ 3. rot 6. praporu. Opustili jsme východiště ve 4.20 hod. při počátku útoku a křižovali po bitevním poli jižně od trati do Villers-Brétonneux. Dosáhl jsem anglické fronty a společně s ostatními Whippet 6 roty jsem předhonil několik našich

těžkých tanků s australskou pěchotou. 4 čtyř mé roty postupovaly souběžně s dráhou Amiens-Ham. Asi po 2000 m jízdy jsem se pojednou cítil osamocen, protože ostatní zůstali asi zpět. Přímou před sebou jsem viděl několik tanků Mark V, za kterými následovala australská pěchota. Hned potom jsme se ocitli v přímé palbě jedné kanonové baterie, jejíž záblesky jsem pozoroval mezi Abaucourtem a Bayonvillers. Dva tanky Mark V byly po mé straně vpravo rozstříleny. Viděl jsem vycházet celá mračna dýmů z vozidel a vystupovat mužstvo z tanků. Doprovázející pěchota utrpěla v granátové palbě ztráty. Tu jsem se otočil nalevo vprůč a jel na vzdálenost 600 yardů souběžně s baterií. Oba kulometry mého tanku mohly pálit na baterii, která na mne vypálila 8 ran, jejichž detonaci jsem uvnitř tanku slyšel. Zdařilo se mi krýt se stromořadím a dostat se za baterii; pak jsem se na ni vrhl rychlým otočením. 30 dělостřelců opustilo děla a prchalo. Ribbans a já jsme je kulometry postříleli. Potom jsem jel kupředu, otočil vlevo a pálił do prchající pěchoty.“ — Průběhem bitvy pronikal por. Arnold stále hlouběji do německého postavení. Potkával a předstihl několik anglických jezdeckých hlídek, které nepříteli pronásledovaly. Konečně se dostal k železničnímu mostu, kde zastřelil několik pěšáků. — „Po své levici jsem viděl ve vzdálenosti asi $\frac{3}{4}$ míle (1200 m) daleko vpřed hořící vlak, který byl vlečen lokomotivou. Jel jsem dále k východu souběžně s dráhou a dával jsem pozor, abych se nepozorovaně přiblížil menší terenní prohlubni, kde měli mít Němci podle mapy chýše a kryty. Vyrázil jsem v pravém úhlu mezi Bayonvillers a Harboniers do údolí, kde bylo vidět mnoho nepřátel, kteří jednak ustupovali, jednak balili výstroj. Když jsem začal do nich páliť, vyrazili mnozí z krytu a hleděli utéci. Postříleli jsme jich velmi mnoho. Po obkroužení napočítali jsme 60 mrtvých a raněných. Pak jsem se otočil od dráhy do leva a jel po volném poli, protože jsem viděl v dáli ustupující nepřátelskou pěchotu. Pálili jsme na ni ze vzdálenosti 200—600 yardů. Naše vojska jsem více neviděl. Během celého útoku byl jsem jen v puškové a kulometové palbě. Ve 14 hod. jsem jel stále k východu souběžně s dráhou a asi 100 m severně od ní. Viděl jsem velké letiště a upoutaný balon v malé výšce. Viděl jsem také velké auto a vozové kolony ve všech směrech. Na druhé straně mostu po své levici jsem spatřil auto, které jelo ke mně. Zajel jsem s tankem do krytu a vyčkal, až se auto objeví na mostě; potom jsem sestřelil jezdce a vůz sjel do příkopu. Viděl jsem na obou stranách dráhy ustupovat dlouhé proudy pěchoty. Pálil jsem na ni na vzdálenost 400—500 yardů a způsobil jí velké ztráty. Projel jsem kolonami a zničil ještě jeden koňský potah, pak jsme křižovali úzkou cestu a narazili na dlouhou vozovou a koňskou kolonu. Střelec Ribbans pálił neustále na kolonu vozů, které se pohybovaly na třech cestách podél trati. Já sám pálił často ze vzdálenosti 600—800 yardů na kolony, které nalevo zatarasily cesty a způsobily nepořádek.“ — „Krátko potom dostal tank dva zásahy, které zapálily vytékající benzin. Osádce 3 mužů se zdařilo vyskakat z hořícího vozidla. Jeden byl hned zasažen do žaludku a byl usmrcen, a druhí válením v trávě utlumili plameny. Por. Arnold a jeden střelec upadl pak do zajetí, když s tankem pro 3 muže vysadil z boje asi 200 nepřátel a zničil mnoho materiálu.“

Se soumrakem stojí 8. srpna na třetím cíli vytčeném rozkazem vrchního velení 7 britských divisí a 2 francouzské, zatím co jezdecké divise jsou stahovány zpět za frontu. Proti nim stojí trosky německých divisí,

kteřé byly do 20. hodiny zesíleny 3 divisemi (107., 108. a 119.). V bitvě samé ztratili Němci z 10 divisí 8, které byly téměř rozbity. 650—700 důstojníků, 26.000—27.000 mužů, více než 400 děl a velké množství válečného a jiného materiálu. Ztráty Spojenců jsou udávány: 150—200 důstojníků a 5000—8000 mužů vedle 100 tanků všech druhů. Ve dnech 9.—11. srpna pokračuje bitva u Amiensu místními útoky, které však nemají již účelu průrazného, nýbrž jí jen upoutat německé síly na tento úsek západní fronty a zlepšit posice Spojenců. Útoky jen místy prováděny za podpory tanků; ty však již nemohou uplatnit prvek překvapení, a proto mají tankové jednotky procentuálně větší ztráty než prvního ofensivního dne. Ještě se německé velení nevzpamatovalo z porážky u Amiensu, kde se ještě bojovalo, a již dopadl nový úder Fochův na německou frontu: 10/8 začala v ranních hodinách nová ofensiva 3. francouzské armády mezi Aisnou a Montdidier.

Z á v ě r.

Účelem tohoto pojednání je připomenout si možnosti spolupráce tankových jednotek s jezdectvem v ofensivní bitvě. Po studii této bitvy dojde mnohý čtenář k úsudku, že jezdecktvo v této bitvě zklamalo, neboť nesplnilo úkol mu daný: dosáhnout dráhy Roye-Chaulnesse a pronásledovat nepřítele využitím rozvrácené německé fronty. K tomuto úsudku však dojdeme jen v prvním okamžiku. Pro jezdecktvo byl rozhodující úkol mu daný. Jak bylo v tomto úkole jezdecktvu uloženo, mělo překročit ihned po dobytí II. cíle vlastní útočné divise a útočit na III. cíl, tam vyčkat příchodu vlastní pěchoty a pak teprve vyrazit ve směru na Roye Chaulnesse. Podle průběhu bitvy vidíme, že ani I. ani II. cíle nebylo vyjma úsek jižně od Sommy dobytý tankovými prapory a útočnými divisemi v stanovené době, že nastalo během bitvy v úsecích jednotlivých divisí značné zdržení a že jižní skupina bojovala o III. cíl až pozdě do večera. Důvod, proč jezdecké divise (nebo některé její brigády) nešly vpřed po dobytí III. cíle, hlavně v severní a střední části fronty, kde bylo dobytý III. cíle okolo 14. hod., nejsou známy a zůstává to otevřenou otázkou tím spíše, když právě v tomto úseku fronty, kde působila 1. jezdecká divise, byla k tomu velká příležitost. Na velkou silnici z Amiensu přes Villers-Bratneux na Feucaucourt byl totiž zasazen prapor obrněných aut, který ještě před polednem předjel 12 vozidly vlastní pěchotu na II. cíl jihovýchodně od Merceurtu a pak projížděl několik hodin před vlastní frontou od řeky Sommy až k jihu k Frammerville a Faucaucourt na východě, kde rozptyloval zbytky německého štábu, vracející se zbytky vojsk a kolony vozidel a způsobil tam velkou paniku. Nebylo však nikoho, kdo by tohoto zmatku v německých řadách využil. Z celkového počtu asi 15.000 jezdců britského jezdeckého sboru zúčastnilo se bitvy u Amiensu asi 10.000 jezdců (3. jezdecká divise do bitvy nezasáhla). Ztráty obou jezdeckých divisí nejsou nikde uváděny přesně; odhadují se průměrem 30% celkového počtu při dosažení III. cíle, to je okolo 16 hod. (letní čas) bylo mezi Proyarte a Quesnel asi 7000 jezdců = 10 jezdeckým plukům na frontě asi 15 km dlouhé asi se 150 těžkými kulomety, 120 lehkými kulomety a 20 děl a 73 jezdeckými tanky Whippet. V tuto dobu (okolo 15—16 h.) byly již za jezdectvem útočné divise britské světové války, kde jezdecktva bylo použito podle starých zásad v mase k útoku na nepřátelská opevněná postavení, byť i za podpory moderního bitevního prostředku —

tanku. Jak z průběhu bitvy zřejmo, co se součinnosti jezdeckta s tanky týká, nebyla tato činnost vůbec na výši — nebyla také dříve ani přípravně cvičena —, jak dnes přiznávají bývalí velitelé ve svých vzpomínkách. Pro nás jezdce a příslušníky útočné vozby je proto právě tato bitva mementem a podkladem k studiu vhodnosti nebo nevhodnosti spolupráce těchto zbraní v budoucnosti.

Major děl. Alois Z e n k:

Volné úvahy

o organizaci jezdeckých — rychlých — vyšších jednotek.

Sledujeme-li poválečnou vojenskou literaturu, můžeme skoro ve všech státech konstatovat, že se věnuje při reorganizaci armád největší pozornost organizaci rychlých jednotek, tudíž vidíme snahu, dát především bojovníkovi větší pohyblivost taktickou a ve velkém celku armády a jejím složkám větší pohyblivost taktickou a strategickou.

Vojenská literatura se dosud zabývá jen zjištěním tohoto zjevu, nezabývá se však otázkou, proč se tak děje, co je příčinou této všeobecné myšlenky, tohoto společného názoru na moderní složení vyšších jednotek, kde je nutno hledat důvody, které vedly k tomuto novému způsobu zbrojení.

Nebude bez zajímavosti věnovat těmto otázkám několik úvah a z toho vyvodit potřebné závěry pro nás, pro naši organizaci vojenských jednotek po stránce pohyblivosti a z toho vyvodit závěry po stránce jejich použití.

Světová válka, která svou mohutností v úsilí skoro ve všech evropských státech, svými požadavky jak morálními, tak materiálními vyčerpala vynalézavost, statečnost, věrnost, obětovnost a trpělivost svých bojovníků a občanů, byla zajisté drahou školou skutečnosti pro vojenské umění a byla by snad především povolána být hlavním pramenem, z kterého by bylo lze čerpat zkušenosti a příklady pro nutnou moderní organizaci armád v příští válce.

Vedlo by příliš daleko, kdybychom se zabývali různými detailními fázemi a případy za světové války a studovali tyto různé akce, abychom dospěli k závěru o nutnosti nebo zbytečnosti rychlých jednotek. Myslím, že stačí, když si všimneme jen možností v použití rychlých jednotek na začátku světové války, v době bojů na ustálených frontách a v době konce světového požáru.

Nejlepší a největší možnosti, kde se mohly uplatnit rychlé jednotky, byly najisto na počátku války, a to jak na západní frontě, tak též na bojišti severovýchodním — ruském.

Rychlé jednotky v tehdejší složení u všech armád, výhradně jezdectvo zesílené cyklistickými jednotkami a dělostřelectvem, měly možnost ukončit během krátké doby světovou válku a diktovat podmínky míru, a to na západní frontě německé jezdectvo a na severovýchodním bojišti Rusko.

Podrobně-li kritice činnost těchto velkých jezdeckých jednotek uvedených dvou bojujících armád, můžeme konstatovat: Na západní frontě postup jezdeckých — rychlých — jednotek podle pravidel jezdec-